

REFERAT Psykiatri- og Socialudvalget 2022-2025 d. 02-09-2025

Mødedato Tirsdag d. 02. september 2025 kl. 13:00

Mødested Mødelokale: store og lille vildmose, Diabeteshuset, indgang 7, Hospitalsbyen

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Orientering: Årlig afrapportering om socialtilsyn og magtanvendelser.....	4
Orientering: Budget 2025 vedr. B&U kapacitetsopbygning og aktivitet.....	6
B-punkt: Orientering om afsluttende brev fra Folketingets Ombudsmand vedrørende besøg i Retsps	7
Orientering.....	9
Eventuelt.....	10
Status på udflytning til Psykiatrihuset i Hospitalsbyen.....	11
Underskrift af mødeprotokol.....	13

Punkt 1: Deltagere

1-01-81-7-24

Sagsfremstilling

Vibeke Gamst (formand)
Malene Busk (næstformand)
Ali Hassan
Erik Holm
Peter Østergaard Larsen
Ib Madsen
Kim Frost
Kirsten Morild Andersen
Malou Skeel

Administrative deltagere

Koncerndirektør Mette Jensen
Hospitaldirektør, Lars Dahl Pedersen
Lægefaglig direktør, Tina Gram Larsen
Kontorchef, Søren Riemann
Socialdirektør Dorte Juul Hansen
Sekretariatschef, Jørgen Krogh
Specialkonsulent, Patrick Nexø Routhe (udvalgssekretær)

Afbud

Ad Hoc deltagere

Vicekontorchef Helle Bielefelt Søndergaard, Specialektoren
Leder af Klar til PNAU Vivian Aaby Grauting

Beslutning

Vibeke Gamst (C) deltog virtuelt.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 2: Orientering: Årlig afrapportering om socialtilsyn og magtanvendelser

1-51-73-512-24

Resumé

En gang om året gør Specialsektoren status på det seneste års socialtilsyn på Specialsektorens tilbud samt indberetninger af magtanvendelser på børne- og voksenområdet.

Den årlige status har overordnet bekræftet, at tilbuddene leverer en høj kvalitet til borgerne. Der har dog også været reaktioner fra socialtilsynet, som har krævet særlig opmærksomhed og initiativer til forbedringer på enkelte tilbud.

I denne sag redegøres for tilbagemeldinger fra socialtilsynets besøg i perioden 1. november 2023 til 31. oktober 2024. Der redegøres desuden for antal og typer af magtanvendelser i 2024.

Social- og Psykiatriudvalget anmodes om at indstille, at Forretningsudvalget og Regionsrådet tager orienteringen til efterretning.

Vicekontorchef Helle Bielefelt Søndergaard deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Afrapporteringerne på henholdsvis socialtilsyn og magtanvendelser laves samlet. Dette giver bedre mulighed for at se registreringerne af magtanvendelser i sammenhæng med bemærkninger fra socialtilsynet.

Det er socialtilsynet der samlet set vurderer tilbuddenes kvalitet og tilsynet har som en del af dette en særlig bevågenhed på magtanvendelser og tilbuddenes praksis for forebyggelse, håndtering og opfølgning. Status på antallet af magtindberetninger ses derfor bedst i sammenhæng med socialtilsynets generelle vurderinger af tilbuddets kvalitet.

Nedenfor gennemgås kort konklusionerne for hhv. socialtilsynets besøg og magtindberetninger for det seneste år.

Konklusion på den årlige status på socialtilsyn

Socialtilsynet har samlet set vurderet kvaliteten i forhold til syv kvalitetstemaer: Uddannelse og beskæftigelse; Selvstændighed og relationer; Målgruppe, metoder og resultater; Sundhed og trivsel, Organisation og ledelse; Kompetencer samt Fysiske rammer. Socialtilsynets tema Sundhed og trivsel omfatter desuden et fokus på borgernes selvbestemmelse samt forebyggelse af magtanvendelser og overgreb. Herforuden har socialtilsynet et fokus på tilbuddenes økonomi set i forhold til kvaliteten af indsatsen.

Konklusionen på den årlige status på socialtilsyn har overordnet bekræftet, at tilbuddene leverer en høj kvalitet til borgerne, og at der på det enkelte tilbud er god sammenhæng mellem budgettet og målgruppens behov. Således ses af socialtilsynets vurdering af de syv kvalitetstemaer, at der på langt de fleste temaer er givet en score, som er over middel, høj eller meget høj (se bilag 1, tabel 2.1.).

I Specialsektoren er der udarbejdet et koncept, som beskriver ansvar og arbejdsgange i forbindelse med den løbende opfølgning på socialtilsyn. De steder, hvor der har været varslet påbud eller på anden vis været påpeget alvorlige bemærkninger til kvaliteten, er der lokalt blevet fulgt op med tiltag og handleplaner, som har adresseret de bekymringer, som socialtilsynet har rejst. Den årlige status for perioden 1.11.2023 til 31.10.2024 viser, at samtlige varslinger om påbud fra socialtilsynet er bortfaldet indenfor høringsperioden. Der har desuden på et tilbud været en varsling om ophør af godkendelse, som er bortfaldet inden for høringsperioden. På to tilbud er der faldet afgørelse om skærpet tilsyn.

Følgende forbedringstemaer er opstillet med baggrund i socialtilsynets samlede tilbagemeldinger og ud fra et spørgsmål om tværgående relevans. Der er således ikke tale om, at alle tilbud har fået bemærkninger på disse temaer, men om en vurdering af det fælles læringspotentiale og muligheder for at udvikle på kvaliteten på virksomhedsniveau.

1. Forebyggelse af overgreb
2. Dokumentation
3. Magtanvendelse
4. Organisation og ledelse - gentagelsesproblematikker

5. Adgang til medarbejdere med rette kompetencer

De opstillede forbedringstemaer indgår i virksomhedens fremadrettede drøftelser af strategiske indsatser.

Af bilag 1 fremgår et samlet overblik over antal tilsynsbesøg, typer af reaktioner, score på tilbudsniveau, samt uddybende om de opstillede forbedringstemaer.

Konklusion på den årlige afrapportering af magtanvendelser

Enhver magtanvendelse skal registreres og indberettes til handlekommune, socialtilsyn og driftsherre. Formålet er dels en kontrol med overholdelse af reglerne og dels, at indberetningerne indgår i en efterfølgende refleksions- og læringsproces med det formål at nedbringe antallet af magtanvendelser.

I 2024 var der i alt 501 akutte magtanvendelser på Speciaalsektorens tilbud. I 2023 var der i alt 615 magtanvendelser.

Derudover er der ansøgt om kommunal forhåndsgodkendelse for 31 borgere. Disse forhåndsgodkendelser indgår ikke i den samlede opgørelse, da de opgøres på en anden måde.

Af de 501 akutte magtanvendelser er 227 foretaget på børneområdet og 274 på voksenområdet. For børneområdet er størstedelen af magtanvendelserne foretaget ifm. at barnet/den unges adfærd har været til fare for barnet selv eller andre i omgivelserne. For voksenområdet er der primært tale om fastholdelse og fastholdelse i personlig hygiejnesituationer.

Al magtanvendelse skal begrænses mest muligt og må aldrig erstatte omsorg, pleje eller socialpædagogisk bistand. Magtanvendelser tages kun i brug, hvis et barn, en ung eller en voksen er til fare for sig selv eller andre eller for at yde den rette omsorg for borgeren. Magtanvendelser kan derfor være en nødvendighed ift. at overholde omsorgsplikten.

Som nævnt har socialtilsynet en særlig bevågenhed på magtanvendelser og borgers selvbestemmelsesret. Dette fokus behandles under socialtilsynets kvalitetstema "Sundhed og trivsel" (se bilag 1).

Af bilag 2 fremgår i tabelform en oversigt over de magtanvendelser der har været i 2024 for hhv. voksen- og børneområdet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - Uddybende materiale vedr. årlig status på socialtilsyn for perioden 1.11.2023 til 31.10.2024

Bilag 2 - Årlig afrapportering af magtanvendelser for 2024

Punkt 3: Orientering: Budget 2025 vedr. B&U kapacitetsopbygning og aktivitet

1-31-106-27-24

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalget har godkendt udmøntningen af Budget 2025, herunder plan for politisk opfølgning på initiativerne for Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling. Udvalget forelægges data på månedsbasis, og herunder følges der op kvartalsvist i forbindelse med opfølgning på indsatserne i Budget 2025.

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Initiativerne i Budget 2025 skal tilsammen bidrage til, at børn og unge udredes hurtigere og får den rette behandling.

Den faste datapakke tager højde for Psykiatri- og Socialudvalgets konkrete ønsker til opfølgning på udmøntningen af initiativer i Budget 2025 (mål, kapacitet og aktivitet), herunder ventelisten i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling (B&U), de historiske og aktuelle ventetider på området og antal omvisiterede patienter til private leverandører.

Målene følges ved:

- Status for data vedr. udrednings- og behandlingsret (UBR)
- Aktivitet i børne- og ungdomspsykiatrien (mål for aktivitet og udvikling i aktivitet)
- Udviklingen i antallet af personale (mål for kapacitetsopbygning)
- Ventelisten (hvor mange venter)
- De historiske samt aktuelle ventetider (hvor lang tid venter visiterede henviste)
- Antal omvisiteringer til private leverandører.

Efter ønske fra Psykiatri- og Socialudvalget præsenteres udvalget på mødet, som supplerer, for følgende:

- Orientering om proces og ordlyd i de nye breve til borgere
- Orientering om udmøntning af tilførte midler i ansættelser - med særligt fokus på, hvordan lægesekretærene og socialrådgiverne aflaster speciallæger/specialpsykologer
- Orientering om opfølgning på skrivelser vedr. Psykiatriens patientkontakter fra Psykiatri- og Socialudvalget til Psykiatridelelsen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Datapakke B&U - POS 2. september 2025

Tidligere og nuværende indkaldelsesbreve

Punkt 4: B-punkt: Orientering om afsluttende brev fra Folketingets Ombudsmand vedrørende besøg i Retspsykiatrisk Afdeling den 26. februar 2025

1-31-106-64-24

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalget orienteres om de anbefalinger, som Folketingets Ombudsmand har fremsat i forbindelse med tilsynsbesøg på afsnit S9 og S10 i Retspsykiatrisk Afdeling den 26. februar 2025.

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Folketingets ombudsmand aflagde den 26. februar 2025 et anmeldt tilsynsbesøg på sengeafsnittene S9 og S10 i Retspsykiatrisk Afdeling. I forbindelse med tilsynet havde besøgsholdet fra Folketingets ombudsmand samtale med patienter, pårørende og en bistandsværge samt medarbejdere og ledelse på de to sengeafsnit samt afsluttende dialog med ledelsen i Retspsykiatrisk Afdeling, en repræsentant fra psykiatriledelsen samt stabsmedarbejdere fra Psykiatrien i Region Nordjylland.

Ombudsmanden har som tema for tilsyn i 2025 valgt at se på retspsykiatriske afdelinger, hvor bl.a. personer med dom til anbringelse eller behandling er indlagt. Besøget havde derfor et særligt fokus på de retspsykiatriske patienters rettigheder og brugen af tvang, indgreb og restriktioner samt patienternes relationer til personalet og andre patienter.

I forbindelse med besøget den 26. februar 2025 gav besøgsholdet blandt andet udtryk for, at det er oplevelsen, at patienterne er trygge, og at der er en god relation mellem personalet og patienterne. Det bemærkedes endvidere positivt, at mange patienter har udgang, og at udgang benyttes relativt tidligt i patientforløbet. I forhold til tvang blev medarbejderne anerkendt for at være kvalificerede til at håndtere tvangsepisoden, og at tvangsansværelsen i sengeafsnittene er imponerende lav.

Folketingets ombudsmand har den 27. juni 2025 fremsendt det afsluttende brev vedr. tilsynsbesøget (jf. vedhæftede bilag).

Besøget har givet anledning til følgende anbefalinger fra ombudsmanden:

- At ledelsen sikrer, at behandlingsplaner indeholder de oplysninger, der følger af de gældende regler.
- At ledelsen sikrer, at udskrivningsaftaler og koordinationsplaner indeholder de oplysninger, der følger af pkt. 8 i tvangsvejledningen.
- At ledelsen søger at indgå samarbejdsaftaler om udskrivning af retspsykiatriske patienter med relevante kommuner.
- At ledelsen sikrer øget fokus på dækkende dokumentation i journalen for opretholdelse af tvangsfiksering for hele fikseringsperioden.
- At ledelsen sikrer øget fokus på, at den faste vagt minimum hvert 15. minut gør notat om den tvangsfikseredes aktuelle tilstand, herunder at tidspunktet for den faste vagts observationer fremgår, og at notaterne indeholder en objektiv beskrivelse af patientens aktuelle tilstand og opførsel.
- At ledelsen sikrer, at et bæltetilsyn, der undtagelsesvis udskydes, fordi en patient sover, gennemføres hurtigst muligt, efter patienten er vågnet.
- At ledelsen sikrer, at registreringerne i tvangsprotokollen ikke giver indtryk af, at der er ført bæltetilsyn, mens patienten sov.
- At ledelsen sikrer, at eftersamtaler gennemføres og dokumenteres i overensstemmelse med de gældende regler, og at det dokumenteres, hvis patientrelaterede forhold bevirker, at en eftersamtale eventuelt må udskydes.
- At ledelsen sikrer at samtykke til skærmming til stue indhentes og dokumenteres i overensstemmelse med de gældende regler og praksis herom.
- At husordenen tilrettes, så det ikke fremgår heraf, at patientens færden kan begrænses til egen stue uden patientens samtykke, hvis personalets anvisninger ikke efterkommes.

Afdelingsledelsen i Retspsykiatrisk Afdeling har iværksat en proces for at sikre, at ombudsmandens anbefalinger imødekommes og efterleves fremadrettet.

Afdelingsledelsen sikrer endvidere, at der senest den 1. oktober 2025 gives en tilbagemelding til ombudsmanden om de initiativer, som iværksættes på baggrund af anbefalingen om at sikre øget fokus på dækkende dokumentation i journalen for opretholdelse af tvangsfiksering for hele perioden.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Afsluttende rapport fra Folketingets Ombudsmand vedr. retspsykiatri

Punkt 5: Orientering

1-01-81-7-24

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 6: Eventuelt

1-01-81-7-24

Beslutning

Ingen bemærkninger.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 7: Status på udflytning til Psykiatrihuset i Hospitalsbyen

1-40-74-163-24

Resumé

Under punktet gives en status på flyttetidsplan, byggeriprocessen og flytteprocessen i relation til Psykiatriens udflytning til Psykiatrihuset i Hospitalsbyen. De tre elementer er gensidigt afhængige af hinanden, og kræver koordinering på tværs af enheder og organisationer.

Flytningen af Psykiatrien foregår som udgangspunkt i første halvår 2026, med enkelte flytninger ultimo 2026.

Der arbejdes fortsat på at byggerierne Etape 1 og Etape 2 kan endeligt overleveres. Etape 2 forventes overleveret september/oktober 2025. Etape 1 forventes at være udbedret for fejl og mangler i starten af 2026.

Flytteprocessen koordineres og tilrettelægges både internt i Psykiatrien for de enkelte afsnit samt med eksterne samarbejdspartnere i og uden for Region Nordjylland.

Leder af Klar til PNAU Vivian Aaby Grauting deltager på mødet under punktet.

Sagsfremstilling

Under dette punkt modtaget udvalget en status angående følgende emner i relation til Psykiatriens udflytning til Psykiatrihuset i Hospitalsbyen:

- Flyttetidsplan
- Status på byggeriet
- Status på flytteproces

Efterfølgende vil udvalget få en rundvisning i etape 2 af det nye Psykiatrihospital.

Flyttetidsplan

Psykiatrien flytter ud i Hospitalsbyen i flere etaper. Retspsykiatrisk Afdeling, de intensive afsnit i Almen Psykiatriskafdeling Syd samt Psykiatrisk Skadestue/Modtagelse flytter til Psykiatrihusets Etape 1 i marts 2026. I april 2026 flytter sengeafsnittene S1 og S2 (sengeafsnit for patienter med psykoser) fra Brandevej til Psykiatrihusets Etape 2.

I maj og juni følger Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling samt sengeafsnit S7 og S8 (sengeafsnit på patienter med affektive lidelser) samt Forskningsenhederne og ECT-enheden.

Der er disponeret med pladser til Psykiatriens Stab og andre administrative funktioner i Højhuset på Syd matriklen. Denne flytning planlægges til efteråret 2026.

Matriklen på Brandevej 5 omdannes til Ambulatoriehus, hvor alle ambulatorier i Almen Psykiatriskafdeling Syd samles. Grundet behov for en mindre ombygning på Brandevej 5 forventes denne flytning at kunne foretages ultimo 2026 eller primo 2027.

Flytningerne i marts og april udføres af det canadiske Health Care Relocation (HCR). De står også for flytningen ved somatikken. Psykiatriens Enhed for Flytningen til Hospitalsbyen står for at udføre de senere led i flytningen. Enheden er tæt inde over koordineringen af alle flytningerne, og vil benytte samme fremgangsmåde og værktøjer som HCR i det omfang det er relevant.

Status på byggeriet

Byggeriet af Etape 2 foretages af A. Enggaard som et Offentligt Privat Partnerskab, og går planmæssigt. Efter tidsplanen overdrages bygningerne til Psykiatrien i september/oktober 2025. I Etape 1, som har været en del af det samlede sygehusbyggeri, pågår der udbedringer af fejl og mangler. Dette arbejde kommer til at pågå indtil primo 2026. Aktiviteter så som opsætning af inventar og træning kan foregå i Etape 1 parallelt med at fejl og mangler udbedres.

Status på flytteproces

Planlægnings- og forberedelsesarbejdet kører planmæssigt og forventes at blive intensiveret i perioden op til flytningen. Det indebærer koordineringsopgaver med Byg Hospitalsbyen og Strategisk Indkøb med bl.a. udbedring af fejl og mangler, overdragelse af Etape 2, udvælgelse og indkøb af inventar og IT-udstyr mv..

Internt i Psykiatrien arbejdes der aktivt i alle afdelinger på planlægning og forberedelse af flytningen herunder planlægning og implementering af nye arbejdsgange. Det indebærer en lang række opgaver, bl.a. en oplærings- og træningsindsats, hvor afdelingerne skal tilrettelægge og træne nye arbejdsgange, som de nye fysiske rammer lægger op til. Dertil skal afdelingerne også være tæt med i detailplanlægningen af flyttedagene i samarbejde med HCR og Enheden for flytningen til Hospitalsbyen.

De tre elementer flyttetidsplan, tidsplan for byggeriet samt flytteprocessen er afhængige af hinanden, og er gennem hele forløbet koordineret og planlagt med øje for sammenhænge.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 8: Underskrift af mødeprotokol

1-01-81-7-24

Indstilling

Udvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.